

SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET
FM2019/120 og 169
Tillie Martinussen

02. april 2019 – 1. behandling

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges senest til FM2019 at fremsætte et forslag til ændring af § 60 i landstingsforordningen om leje af boliger, således at andre personer, som indgår i husstanden, ydes en bedre beskyttelse mod at miste deres bolig, hvis lejer dør eller flytter på plejehjem. Herunder således, at § 60, stk. 2, 2. pkt. udgår, og således at 2-års-kravet i § 60, stk. 1 og 2, ændres til et 6-måneders-krav.

(Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

&

Forslag til Inatsisartutbeslutning, om at Naalakkersuisut fremsætter forslag om, at det nuværende kapitalafkast på 1,5% som lejere i selvstyrets udlejningsejendomme betaler skal udfases over en tre årig periode og i stedet forbliver i den pågældende boligafdeling som en særlig renoveringspulje. Denne renoveringspulje skal anvendes på forbedringer af isolering, døre, vinduer, maling og tilsvarende.

(Medlem af Inatsisartut Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit)

Vi mangler fortsat knivskarpe linjer imellem hvilke typer boliger vi taler om, og hvad der bedst opfylder de behov samfundet har.

Hvilke boliger er fordelingsboliger, hvilke er subsidierede og hvorfor, og hvilke boliger har kapitalmarkedsfunktion – og hvordan skal fordelingen være mellem disse?

Vi har også et behov for at sikre en øget privatisering.

Ligeledes har vi i langt højere grad behov for, at sikre meget mere gennemskueligt overblik over den eksisterende boligmasse, og vedligeholdelseefterslæbet, samt behovet for at bygge nyt.

Der er ingen tvivl om, at vi i mange år har sjoftet renoveringer og udbedringer på en lang række boliger vi har bygget, og der er heller ingen tvivl om det massive behov der er, for at kunne sikre boliger i de byer hvor ventelisterne eksploderer.

Bl.a. ser vi igen en helt horribel venteliste i Nuuk, og med de planer Naalakkersuisut og co., har om at bygge store strukturer, langt flere boliger mm., er det et kæmpe problem, at vi ikke ser realistisk på boligmarkedet, fordi vi ganske enkelt ikke er nok mennesker til at bygge i det tempo der er behov for det.

Vi skal samtidig sige, at der altså er behov for, at der gøres noget ved hjemløse-situationen, særligt her i Nuuk, men i hele landet, hvor der er behov for det.

Udslusningsmuligheder, flere steder og programmer som Kofoeds skole, og andre lignende tiltag er bydende nødvendige. Boliger til mennesker med misbrug, bedre opsøgende indsatser, boliger for sårbare borgere med psykiske problemer, samt boliger for mennesker med arbejde, som blot mangler bolig – er blot nogle af de forskellige typer hjemløse vi skal skabe bedre og mere forskellige tilbud til.

At se på en række tomme boligcontainere, når der er så massiv hjemløshed som der er i dag, er bare ikke i orden. Vi bor i et land hvor man sagtens kan fryse ihjel udenfor, og kører man en tur en sen nat i Nuuk, er det ikke udsædvanligt at støde på mennesker i opgange, eller som vandrer på gaden for at holde varmen. Det er simpelthen ikke et velfærdssamfund værdigt.

Vi kan ikke vente på en bolig-redegørelse for at gøre noget ved det, og vi skal heller ikke tørre ansvaret alene af på kommunerne her. Vi skal hjælpe de her mennesker.

SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET

Store dele af boligmassen er ramt af skimmelsvamp i en grad, som næsten gør boligerne ubeboelige. Ældre bor i boliger hvor de må lægge håndklæder langs døre og vindueskarme, for ikke at fryse, og vi har mange hjemløse. Både helt uden tag over hovedet, og af den slags der bor hos familie og venner. Par der går fra hinanden, eller hvor der f.eks. er vold i hjemmet, har vanskeligt ved at flytte fra hinanden pga. boligmangel i Nuuk f.eks., og mange mennesker i hele landet bor i nedslidte, kolde, utætte og usunde boliger. Det er ganske enkelt ikke godt nok.

Ikke alene bør vi stimulere private ejerskaber, langt flere aktører på boligmarkedet, flere offentligt-private partnerskaber – herunder også med investorer fra f.eks. Danmark – som pensionskasser og lignende – der åbner op for at bygge langt flere nye, - og erstatningsboliger. De skal have mulighed for at tjene på dette, hvilket er nødvendigt med dagens boligmarked, for at kunne bygge hurtigt nok, men de skal også have mulighed for at sikre at de kan skaffe den arbejdskraft der er nødvendig. Vi kan allerede nu se en vis overophedning i branchen. Så private skal have mulighed for at bidrage på denne måde.

Man kan også finde inspiration i f.eks. Skotland, der er lykkedes i ret fin grad, med at skabe et privat boligmarked, oven på et marked der havde massivt mange offentligt ejede boliger. Lad os se at få tænkt nyt, når Naalakkersuisut har lavet deres analyse færdig, hvilket vi finder ganske fornuftigt. Derefter skal der træffes nogle hårde valg, og i mellemtiden skal vi se at få bygget de boliger, kollegier og andre offentlige bygninger færdigt, som vi har liggende på Finansloven. Pengene samler støv, projekterne påbegyndes ikke, og boligerne mangler voldsomt.

Og vi skal gentage igen; at boligsikringen ikke i dag fungerer optimalt i fht. at blive på arbejdsmarkedet i flere timer, ligesom den rammer skævt og ikke altid går til de der har mest behov.

Forudsat at Naalakkersuisut får gjort noget ved hjemløseproblematikken, og får bygget det der står og venter i Finansloven, og begynder at planlægge langsigtet på boligmarkedet, venter vi også spændt på bolig-redegørelsen.

Men det kræver hverken en redegørelse eller en afhandling – begge af hvilke der findes en del af, for at se, at vi er nødt til at handle, og afsætte flere penge til boliger.

Boliger er kerne-velfærd, og bør behandles som sådan.

Kan man fremskynde boliger til politikere, kan man også fremskynde boliger til borgerne.

Der er voldsomt, voldsomt behov for dem.

Med disse ord, indstiller vi begge forslag til udvalgsbehandling, med en opfordring til, at Naalakkersuisut får igangsat en masse tiltag mht. boliger her og nu. I denne bygge-sæson.